

Věstník MZd ČR, částka 4/2005

ZPRÁVY A SDĚLENÍ

2.

PROGRAMY ROZVOJE ZDRAVOTNICKÝCH KNIHOVEN

Odbor vědy, vzdělávání a ošetřovatelství

Ministerstva zdravotnictví České republiky

informuje zdravotnické knihovny evidované dle zákona

[č. 257/2001 Sb.](#), o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb ([knihovní zákon](#)),

o možnosti podat žádost

o dotaci na rok 2005 v rámci následujících programů

PROGRAM Č. 1

II. „PROGRAM VISZ“

(neinvestiční prostředky)

PODPROGRAM č. 1. 1

REALIZOVAT PŘECHOD ZDRAVOTNICKÝCH KNIHOVEN NA MODERNÍ PRACOVÍŠTĚ
HYBRIDNÍHO TYPUPODPROGRAM č. 1. 2ZVÝŠIT KVALITU TVORBY A ZPRACOVÁNÍ KNIHOVNÍCH FONDŮ A INFORMAČNÍCH ZDROJŮPODPROGRAM č. 1. 3ZVÝŠIT KVALITU POSKYTOVANÝCH SLUŽEB A JEJICH DOSTUPNOST PRO ZDRAVOTNICTVÍPODPROGRAM č. 1. 4VYTVOŘIT INFRASTRUKTURU PRO KVALITNÍ VÝBĚR PRACOVNÍKŮ PRO PRACOVÍŠTĚ VISZ,
SYSTÉM ODBORNÉ PŘÍPRAVY A CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

PROGRAM Č. 2

III. „PODPROGRAM č. 235022 ROZVOJ A OBNOVA MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ ZÁKLADNY
NÁRODNÍCH LÉKAŘSKÝCH KNIHOVEN“

(investiční prostředky)

Metodika Ministerstva zdravotnictví pro přidělování finančních
prostředků na Programy rozvoje zdravotnických knihoven
na rok 2005

Ministerstvo zdravotnictví ČR (dále jen "MZ ČR") v souladu s ustanovením zákona [č. 257/2001 Sb.](#), o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb ([knihovní zákon](#)), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu se státní finanční politikou vlády ČR vyhláší podmínky pro vypracování projektů v uvedené programové oblasti se žádostí o státní dotaci na rok 2005. Současně určuje postup poskytování a vyúčtování dotací. Metodika je určena zdravotnickým knihovnám, evidovaným dle výše citovaného zákona, poskytujícím v r. 2005 veřejné informační služby ve zdravotnictví. MZ ČR si vyhrazuje právo změnit podmínky pro vypracování projektů, pokud dojde ke změnám výše citovaných právních předpisů nebo jiných relevantních předpisů.

Evidovány a registrovány budou pouze kompletní projekty a žádosti. Na poskytnutí finanční dotace ze státního rozpočtu na projekty ve vyhlášeném programu neexistuje právní nárok.

Termín pro podání projektů se žádostí o poskytnutí dotace na rok 2005 končí **13.5.2005** (rozhodný termín podání do podatelny MZ ČR). **Po tomto datu již nebudou žádné projekty se žádostí o státní dotaci přijímány.** U projektů zaslaných poštou budou přijaty zásilky s poštovním razítkem stejného data.

PODMÍNKY PRO ZAŘAZENÍ ŽÁDOSTÍ A PROJEKTŮ DO DOTAČNÍHO ŘÍZENÍ

Správně a úplně vyplněný formulář „Žádost o poskytnutí dotace z rozpočtu odboru vědy, vzdělávání a ošetrovatelství MZ na podprogramy č. 1.1 - 1.4 v roce 2005 a na podprogram č. 235022.
Odevzdání projektu ve dvou písemných vyhotoveních, tj. v originálu a jedné kopii, a současně na disketě.
Odevzdání projektu ve stanoveném termínu do: 13. května 2005 (u žádostí zaslaných poštou budou přijaty zásilky s poštovním razítkem do stejného data).
Žádost, která nesplňuje všechny formální náležitosti nebo bude zaslána po termínu, bude z hodnocení vyřazena. Žadatelé nebudou vyzýváni k doplnění chybějících údajů.
Dokládání chybějících náležitostí po uzavěrce programu není možné. Žádosti (včetně příloh) se žadatelům nevracejí i v případě jejich zamítnutí.

Obsahuje-li žádost o finanční dotaci na „Programy rozvoje zdravotnických knihoven“ pro rok 2005 požadavek na investiční prostředky v rámci podprogramu 235022, je nutné doložit Žádost - investiční záměr (viz Jednotný postup pro přijímání projektů a poskytování dotací ze státního rozpočtu, bod 8.)

Žádosti ve dvou písemných vyhotoveních a na disketě zasílejte na adresu: Ministerstvo zdravotnictví, odbor vědy, vzdělávání a ošetrovatelství, Palackého nám. 4, 128 01 Praha 2. Na obálce uveďte heslo PROGRAMY ROZVOJE ZK.

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA v rámci „Programů rozvoje zdravotnických knihoven“:

V souladu s Usnesením vlády ČR ze dne 7.7.2004 č. 679 o Koncepti rozvoje knihoven na léta 2004-2010 a se Státní informační a komunikační politikou vlády ČR „e-Česko 2006“, jsou Programy rozvoje zdravotnických knihoven zaměřeny především na realizaci hlavních cílů v této oblasti na léta 2005-2010. Programy jsou určeny právníckým osobám uvedeným v preambuli tohoto výběrového řízení (na titulní straně zadávacích podkladů), splní-li všechny dále uvedené podmínky dotačního řízení.

Obsahově se Programy rozvoje ZK člení na tyto části:

Program VISZ

Podprogram č. 1.1

Realizovat přechod zdravotnických knihoven na moderní pracoviště hybridního typu.

[Podprogram č. 1.2](#)

Zvýšit kvalitu tvorby a zpracování knihovních fondů a informačních zdrojů.

[Podprogram č. 1.3](#)

Zvýšit kvalitu poskytovaných služeb a jejich dostupnost pro zdravotnictví.

[Podprogram č. 1.4](#)

Vytvořit infrastrukturu pro kvalitní výběr pracovníků pro pracoviště VISZ, systém odborné přípravy a celoživotního vzdělávání.

Podprogram č. 235022

Program rozvoje a obnovy materiálně technické základny národních lékařských knihoven.

Předmětem programu je údržba nebo obnova vybavení zdravotnických knihoven včetně nákupu informačních technologií a informační techniky.

NÁLEŽITOSTI PROJEKTU :

1) Vyplněnou žádost o dotaci z jednoho nebo více programů, včetně základních údajů o žadateli (knihovně v místě realizace) a informaci o dotaci z finančních prostředků MZ ČR v předchozích letech (viz příloha č. I).

2) Popis projektu obsahující především jeho cíl, metody, formy, rozsah a strukturu aktivity odlišné u jednotlivých programů/podprogramů, cílovou skupinu účastníků, příp. údaje o lektorském zajištění, evaluačních metodách a předpokládané přínosy; vše maximálně 2 strany A 4.

3) Kompletní rozpočet projektu (viz příloha č. II) s rozpisem nákladů na jednotlivé nákladové položky. Náklady rozlišujte dle přiloženého poučení. U neinvestičních nákladů uvádějte celkovou částku v jednotlivých položkách a přesnou specifikaci rozepište v příloze "Rozpis rozpočtu". Zvlášť vyčíslete náklady, které kryjete z vlastních zdrojů. Zároveň uveďte další zdroje krytí projektu (i předpokládané). Uveďte rovněž předpokládaný příjem, zisk, ev. ztrátu. *Všechny ceny uvádějte včetně DPH.*

4) Fakultativní přílohu mohou tvořit nezávislé posudky projektu žadatele významnými odborníky oboru, případně jiné doporučující materiály, příklady evaluačních metod, údaje o dosavadní činnosti.

JEDNOTNÝ POSTUP PRO PŘIJÍMÁNÍ PROJEKTŮ A POSKYTOVÁNÍ DOTACÍ ZE STÁTNIHO ROZPOČTU

Všeobecná ustanovení:

1) Žadatelem o dotace mohou být zdravotnické knihovny evidované dle zákona [č. 257/2001 Sb.](#), o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb ([knihovní zákon](#)). **Za knihovny a instituce, které nejsou samostatnými právními osobami, podává žádost provozovatel (= zřizovatel).**

2) Žádost o dotaci může předložit pouze ten subjekt, který je hlavním realizátorem předkládaného projektu. Znamená to, že veškeré náklady a příjmy související s projektem musí projít přes účetnictví žadatele.

3) Dotace se poskytuje na **neinvestiční i investiční výdaje.**

4) Dotace je poskytována pouze v uvedeném kalendářním roce.

5) Na dotaci není právní nárok a proti rozhodnutí není odvolání. MZ není povinno odůvodnit své rozhodnutí.

6) Dotace jsou poskytovány účelově a podmínky pro jejich použití, včetně formy vyúčtování, jsou součástí "Rozhodnutí o poskytnutí dotace", které příjemci dotace vystaví MZ.

7) Dotace se poskytuje **maximálně do výše 70% rozpočtovaných nákladů na celý projekt. Při stanovení výše dotace se vychází z kalkulovaných (plánovaných) nákladů. **Spoluúčast předkladatele se musí přímo týkat projektu.****

8) Z akcí investičního charakteru mohou být v rámci programu řešeny pouze stavební rekonstrukce menšího rozsahu a doplnění základního vybavení technického a provozního charakteru. Předložené projekty obsahující žádost o přidělení finančních prostředků na investice musí obsahovat řádně vyplněný standardizovaný investiční záměr (předkládají organizační složky státu) nebo žádost o poskytnutí dotace (předkládají příspěvkové organizace zřízené orgánem státní správy a ostatní právnické nebo fyzické osoby) a předepsané formuláře ISPROFIN (RA 80 až RA 85) dle vyhlášky Ministerstva financí č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, zachycující celý průběh akce.

Tiskopisy ISPROFIN a formuláře – žádosti o poskytnutí dotace – stavební akce do 10 mil.Kč, jsou k dispozici na www.mzcr.cz - investice.

9) Subjekt, který obdrží dotaci, ji nesmí převádět na jiné právnické či fyzické osoby, pouze v případě, že se jedná o přímou úhradu nákladů spojených s realizací úkolu, na něž byla dotace poskytnuta. Pokud subjekt při realizaci projektu bude využívat služeb jiných subjektů (např. při nákupu zařízení, výkonu prací apod.) *musí dodržet veškerá ustanovení zákona [č. 40/2004 Sb.](#), o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.*

10) Z neinvestiční dotace není možné hradit mzdy zaměstnanců, pohoštění, občerstvení a dary, náklady spojené se zahraničními cestami zaměstnanců, náklady na vyškolení personálu, náklady na vypracování projektu, nábytek, odpisy, veškeré provozní náklady žadatele (nájem kanceláří, telefony, faxy, poštovné atd.). **Dotace nebude poskytována na realizaci komerčních projektů.**

11) Projekty předložené MZ se nevracejí.

12) Projekty posoudí odborná komise MZ ČR podle kritérií uvedených v bodě Základní východiska programů rozvoje zdravotnických knihoven. Výběr projektů včetně výše dotací bude doporučen ke schválení ministryni zdravotnictví v souladu s rozhodnutím Komise pro přidělování finančního příspěvku ze státního rozpočtu zdravotnickým knihovnám poskytujícím veřejné informační služby ve zdravotnictví.

POSTUP PŘI POSKYTOVÁNÍ DOTACÍ:

1) Dotace se poskytují v souladu se zákonem [č. 218/2000 Sb.](#), o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů ([§12](#), [§16](#), [§19](#)).

2) Finanční prostředky tohoto dotačního programu jsou účelově vázány, jejich přidělení a využívání se váže na přesně stanovená a vymezená pravidla.

3) Dotace se poskytuje maximálně do výše 70% celkových nákladů projektu. Minimální podíl žadatele z vlastních či jiných zdrojů je v souhrnu uvedených položek 30%.

4) U organizací v působnosti územních orgánů bude při rozhodování o přidělení finanční dotace ze státního rozpočtu přihlédnuto k výši ukazatele dluhové služby (usnesení vlády ČR č. 346/2004 O regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby).

5) MZ ČR poskytuje dotace formou Rozhodnutí o poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu ČR na příslušný rozpočtový rok (dále jen Rozhodnutí), ve kterém stanoví písemně podmínky poskytnutí dotace jednotlivým žadatelům. Každý žadatel je povinen podmínky v Rozhodnutí při použití finančních prostředků dodržet. Na Rozhodnutí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení. Odbor vědy, vzdělávání a ošetrovatelství předá podkladový materiál finančnímu

odboru MZ ČR, který zajistí převod finančních prostředků jednotlivým subjektům.

6) Dotace je poskytována účelově a lze ji použít jen na účel uvedený v Rozhodnutí. Příjemce dotace nesmí překročit výši přidělených finančních prostředků a je povinen při čerpání dotace dodržet rozdělení finanční částky na položky, v nichž je dotace poskytnuta. O případné změny údajů v Rozhodnutí a změny v čerpání dotace v průběhu rozpočtového roku musí příjemce dotace písemně požádat, nejpozději však do 30. listopadu 2005. Změny může ústřední orgán (MZ ČR) provést vydáním nového Rozhodnutí.

7) Ministerstvo zdravotnictví si vyhrazuje právo změnit způsob proplácení dotace v souladu s metodikou Ministerstva financí (MF).

SLEDOVÁNÍ A KONTROLA ČERPÁNÍ DOTACÍ:

1) Příjemce dotace odpovídá za hospodárné použití prostředků v souladu s účely, pro které byly prostředky poskytnuty a za jejich řádné a oddělené sledování.

2) Ověřování správnosti použití poskytnutých prostředků podléhá kontrole odboru VVO MZ, Komisi pro přidělování finančního příspěvku ze státního rozpočtu zdravotnickým knihovnám poskytujícím veřejné informační služby ve zdravotnictví, finančních orgánů a Nejvyššího kontrolního úřadu.

3) Jestliže příjemce dotace není schopen projekt vůbec zrealizovat, a tak čerpat finanční dotaci z důvodu přidělení nižší částky než požadoval v Žádosti, je povinen oznámit tuto skutečnost písemnou formou na MZ ČR nejpozději do 15 dnů od doručení Rozhodnutí o přidělení dotace.

4) V případě, že příjemce dotace během roku zjistí nějaký důvod, pro který nemůže dotaci čerpat, popř. že dotaci nestihne v roce 2005 proučtovat, je povinen o tom neprodleně informovat odbor VVO MZ.

5) V případě zjištění neoprávněného použití finančních prostředků je odbor VVO MZ oprávněn pozastavit uvolňování dalších schválených finančních prostředků.

6) Poskytovatel dotace má právo kontrolovat průběh realizace projektu a čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

7) Za neoprávněné použití prostředků nebo jejich zadržování bude příjemce postihován sankcemi, vyplývajícími ze zákona [č. 218/2000 Sb.](#), o rozpočtových pravidlech.

FINANČNÍ ZÚČTOVÁNÍ SE STÁTNÍM ROZPOČTEM:

1) Po skončení kalendářního roku vyhotoví příjemce dotace v rámci účetní uzávěrky kompletní vyúčtování projektu, vyčíslení všech nákladů na projekt s rozpisem na jednotlivé nákladové položky s vyznačením těch, které byly hrazeny z dotace, a přiloží fotokopie všech účetních dokladů, dosvědčující použití dotace. Vyúčtování bude vypracováno podle pokynů, které příjemci dotace obdrží ke konci roku, a to včetně příslušných formulářů. Součástí vyúčtování je stručná zpráva o výsledku projektu a realizovaných výstupech.

2) Pokud dojde k **porušení rozpočtové kázně ve smyslu zákona [č. 218/2000 Sb.](#)**, ve znění pozdějších předpisů, (tzn., že prostředky státní dotace budou využity neoprávněně nebo zadrženy a jejich nespotřebovaná část nebude vypořádána podle [§14](#) odst. 4 uvedeného zákona a vrácena na účet MZ ČR do 10. února 2006), podléhají subjekty, kterým byla státní dotace poskytnuta, sankcím ve smyslu [§44](#) tohoto zákona.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ:

Projekty zpracované podle výše uvedených podmínek musí být zaslány na adresu: Ministerstvo zdravotnictví, odbor vědy, vzdělávání a ošetřovatelství, Palackého nám. 4, 128 01 Praha 2, nebo osobně doručeny prostřednictvím podatelny MZ s tím, že podatelna přijímá podání do 15 hodin, nejpozději do

13. května 2005.

MZ preferuje doručení žádosti prostřednictvím pošty.

Po termínu předložené (rozhoduje razítko pošty), neúplné a chybně zpracované projekty a projekty, které nevyhovují podmínkám programů „Rozvoj zdravotnických knihoven“, nebudou předloženy k posouzení komisi.

O výsledku dotačního řízení budou **úspěšní předkladatelé** projektů informováni dopisem ředitelky odboru vědy, vzdělávání a ošetřovatelství **nejpozději do konce července 2005. Neúspěšní předkladatelé** projektů budou o výsledku dotačního řízení informováni **nejpozději do konce srpna 2005 prostřednictvím internetových stránek MZ ČR.**

V případě dotazů se laskavě obračejte na příslušného referenta:

PhDr. Hana Pessrová, CSc. e-mail: hana.pessrova@cerge-ei.cz tel.: 224 005 180

Radka Špírková e-mail: radka.spirkova@mzcr.cz tel.: 224 972 505

Ministerstvo zdravotnictví

Palackého nám. 4

128 01 Praha 2

Další informace o programu VISZ najdete na:

[www.mzcr.cz/Pro odbornou veřejnost/Vzdělávání/Programy rozvoje ZK](http://www.mzcr.cz/Pro_odbornou_veřejnost/Vzdělávání/Programy_rozvoje_ZK)

Příloha č. I

ŽÁDOST

o poskytnutí dotace z rozpočtu odboru vědy, vzdělávání a ošetřovatelství MZ

„Rozvoj zdravotnických knihoven“

pro rok 2005

Název a adresa žadatele:.....

.....

Statutární orgán:.....

Tel/fax:..... E-mail:.....

IČ:..... DIČ:.....

Bankovní spojení (číslo účtu/kód banky):.....

Název a evidenční číslo knihovny:.....
 Číslo registrace na MV ČR (pouze občanská sdružení):.....
 Adresa finančního úřadu:.....

 Název Vašeho programu:.....

 Název Vašeho projektu:.....

 Termín realizace:.....
 Místo realizace:.....
 Požadovaná výše dotace:.....
 Garant projektu:.....

Žadatel o dotaci potvrzuje správnost uvedených údajů a prohlašuje, že má vyrovnány veškeré finanční závazky vůči státnímu rozpočtu ČR a rozpočtům státních fondů.

V dne:

.....
 podpis statutárního zástupce
 žadajícího subjektu nebo fyzické osoby

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŽADATELI

Typ knihovny (zatrhněte):	Zdravotnická knihovna	
Počet knihovních jednotek:		
Počet zaměstnanců (úvazků):		
Počet účastníků podle podprogramu:		
Typ systému v katalogu:		
Počet počítačů pro VISZ:		
Z toho připojených k Internetu :		
Zatrhněte současný typ připojení na Internet		
Optická linka	Pevná linka	Radiový spoj
		Jiné

PŘÍSPĚVEK Z ROZPOČTU MZ ČR V LETECH (včetně investic)

Rok 2003

Žádáno/získáno:.....

Stručné zhodnocení použití příspěvku:

.....

.....

.....

.....

Rok 2004

Žádáno/získáno:.....

Stručné zhodnocení použití příspěvku:

.....

.....

.....

.....

Příloha č. II

ROZPOČET PROJEKTU

(Všechny ceny uvádějte včetně DPH)

	Požadavek na dotaci	Vlastní prostředky	Náklady projektu celkem
Celkové náklady projektu (Kč):			
Vyjádřete v procentech poměr mezi požadovanou dotací a náklady hrazenými z vlastních prostředků (v %)	%	%	100%

Neinvestiční náklady projektu:

Položka:	Požadavek na dotaci	Vlastní prostředky	Neinvestiční náklady projektu celkem
1) nákupy knihovního fondu			
2) nákupy - drobný hmotný majetek			
- drobný nehmotný majetek			

3) služby			
4) ostatní osobní náklady (OON) - vlastní vklad			
5) ostatní			
Celkem neinvestiční náklady:			

Další zdroje krytí projektu:	
-------------------------------------	--

Neinvestiční prostředky

1. Mezi neinvestiční prostředky se započítávají zejména:

a) nákupy knihovního fondu - specifikace

b) nákupy

nákup drobného hmotného majetku,
nákup drobného nehmotného majetku (software do 60 tis. Kč, licenční a patentové poplatky ap.),

c) služby

např. lektorské, konzultační a poradenské služby,
telekomunikační poplatky,

d) ostatní

2. Požadavky na úhradu investičních nákladů musí být v návrhu projektu rozepsány na jednotlivé položky předpokládaných nákladů a z návrhu musí vyplývat jejich účelnost.

Investiční náklady projektu:

Položka:	Požadavek na dotaci	Vlastní prostředky	Investiční náklady projektu celkem
1) nákupy			
2) ostatní			
Celkem investiční náklady:			

Další zdroje krytí projektu:	
-------------------------------------	--

Investiční prostředky

1. Mezi investiční prostředky se započítávají zejména:

a) nákupy - nákup hmotného majetku,

b) ostatní

2. Požadavky na úhradu investičních nákladů musí být v návrhu projektu rozepsány na jednotlivé položky předpokládaných nákladů a z návrhu musí vyplývat jejich účelnost.
3. Spoluúčast příjemce dotace na investiční náklady činí 25% předpokládaných celkových nákladů.

ROZPIS ROZPOČTU

Celkové náklady: (tzn. součet **všech nákladů na projekt:** vlastní, příp. další zdroje + dotace)

Neinvestiční náklady: (**Přesně specifikujte** jednotlivé položky uvedené v tabulce pod body 1), 2), 3), 4) a 5))

Investiční náklady: (**Přesně specifikujte** jednotlivé položky uvedené v tabulce pod body 1), 2))

Náklady hrazené z vlastních zdrojů: (Opět konkrétně uveďte svou spoluúčast.)

investiční náklady:

neinvestiční náklady:

mzdové náklady:

Další zdroje krytí projektu (i předpokládané):

(Vypište, pokud žádáte o finanční prostředky na stejný projekt i u jiné organizace. Jedná se pouze o informativní údaj.)

Rozpis můžete případně vytvořit podrobněji na více stran, držte se však, prosím, daného vzoru.

Podprogram č. 1.2

ZVÝŠIT KVALITU TVORBY A ZPRACOVÁNÍ KNIHOVNÍCH FONDŮ A INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Zaměření projektů na rok 2005:

- a) Podpora tvorby "zlatého fondu" zahraničních periodik s institucionální garancí archivů, odstranění nežádoucích multiplicit a poskytování DDS s přihlédnutím k výkonnostním indikátorům
- b) Koordinovaný nákup bibliografických a plnotextových databází pro biomedicínu, zdravotnictví a ošetrovatelství s důrazem na multilicence a efektivnost využívání těchto zdrojů.
- c) Podpora digitalizace informačních zdrojů pro rozšíření možností jejich zpřístupnění.
- d) Podpora vědeckého publikování a výzkumných aktivit pracovníků ve zdravotnictví s důrazem na citační rejstřík českých lékařských časopisů, propojení BMČ na plné texty časopisů v návaznosti na databáze PubMed a RIV.

Při hodnocení a schvalování projektů se bude přihlížet k těmto aspektům:

1. Integrovaný charakter projektů a jejich trvalá udržitelnost

Očekávaná efektivnost využití informačních zdrojů v rámci instituce i celostátně doložená statistickými údaji za uplynulé období, výsledky anket koncových uživatelů, kvalitativními parametry poskytovaných služeb apod.

Podprogram č. 1.3
ZVÝŠIT KVALITU POSKYTOVANÝCH SLUŽEB A JEJICH
DOSTUPNOST PRO ZDRAVOTNICTVÍ

Vize projektu

V souladu s tezemi Koncepce rozvoje sítí zdravotnických knihoven ČR na léta 2005–2010 je vytvořit vyspělý systém služeb formou flexibilního přístupu ke specializovaným informačním zdrojům z libovolného pracoviště veřejných informačních služeb ve zdravotnictví (dále jen VISZ). Pro dosažení tohoto cíle využít poznatků a prostředků dosavadních projektů (MEDVIK, MEDGATE). Dále v maximální míře využít moderních informačních a telekomunikačních technologií (dále jen ICT) tak, aby byla dodržena dikce zákona a byl zajištěn rovný přístup ke všem informacím ve veřejných knihovnách.

Současný stav

Mění se model knihoven

Současný model klasické zdravotnické knihovny (s fondem zdrojů převážně v papírové formě) se mění s využíváním elektronických zdrojů na síti a služeb poskytovaných z online zdrojů na model knihoven hybridních, poskytujících klasické i elektronické informační zdroje a služby prostřednictvím ICT. Proces proměny je v některých knihovnách teprve na začátku, jinde již značně pokročil. Za této situace je možné navázat na zkušenosti subjektů, jejichž přeměna již značně pokročila.

Knihovny mají díky ICT k dispozici velké množství elektronických informačních zdrojů, které na rozdíl od papírových dokumentů zajišťují aktuálnost informací, okamžitou distribuci k uživatelům a možnost flexibilního a přesného vyhledávání. Elektronické informační zdroje však vznikají v různých systémech, v různých formátech a jsou proto značně heterogenní. Knihovny potřebují tyto zdroje využívat, ale chybí jim integrátor, který by zdroje nabídl v jednotném prostředí, kde by pracovaly v jediném rozhraní s jediným vyhledávacím jazykem a výsledné informace získávaly v jednotném formátu.

Legislativní rámec – informační podpora

Veřejné knihovnické a informační služby definované podle zákona [č. 257/2001 Sb.](#), ([knihovní zákon](#)) obsahují:

Zpřístupňování knihovních dokumentů vlastních i jiných knihoven.

Poskytování bibliografických, referenčních faktografických informací a rešerší.

Zprostředkovávání informací z jiných informačních zdrojů.

Umožnění přístupu k těmto zdrojům telekomunikační technikou.

Cílový stav

Základním úkolem je, aby budovaný systém splňoval zákonné požadavky, a přitom byl technologicky vyspělý na úrovni doby. To vyžaduje, aby byl systém budován v souladu s nejprogressivnějšími současnými poznatky v oblasti trendů a technologií ICT (leading edge technologies) a aby byl schopen akceptovat i předpokládaný budoucí vývoj. Toho lze dosáhnout jedině podporou stávajících a rodících se standardů, které přijímají firmy nabízející na jedné straně technologie (producenti síťových technologií a software) a na druhé straně informační zdroje (producenti elektronických časopisů a databází). Knihovnictví, které se na tyto technologie orientuje, tak přijímá tyto standardy.

Finanční přiměřenost a garance kvality

Při realizaci systému musí být přihlédnuto k co nejlepšímu poměru cena/výkon a to tak, aby bylo možno systém nasadit pro všechny uvažované subjekty. Tento požadavek musí být ovšem splněn při zachování požadované kvality, nikoliv na její úkor.

Financování systému přitom musí být postaveno tak, aby byly dostatečné prostředky nejenom pro jeho realizaci, ale aby byly zajištěny zdroje také pro jeho údržbu, provoz a další rozvoj. Lze také předpokládat postupný nárůst požadavku na parametry kvality systému především z pohledu uživatelů.

Obecné požadavky

Vzhledem k tomu, že portfolio informačních zdrojů, které v resortu knihovny a uživatelé využívají, je značně proměnlivé, je třeba, aby byl systém maximálně flexibilní a otevřený. Musí být schopen integrovat libovolný informační zdroj, který bude splňovat alespoň základní technické požadavky a standardy.

Požadavky koncového uživatele

Celý systém je budován pro uživatele a z jeho pohledu je důležitá dostupnost služby, kvalita a doba reakce. U jeho pohledu se obrací na jakýsi kyberprostor, který mu poskytne to, co bude pro něj vydefinováno jako přístupné (zapláceno).

Vlastnosti systému z hlediska uživatele

Celý systém je budován především jako služba koncovým uživatelům, kteří musí mít k dispozici následující možnosti:

přístupovat ke všem nabízeným informačním zdrojům v jednotném rozhraní s možností autentizace (autentizaci a autorizaci k připojeným zdrojům zajištěn automaticky, aby se nemusel uživatel opětovně hlásit = single sign-on),

informační zdroje vyhledávat v přehledném systému předmětového třídění,

informační zdroje prohledávat paralelně (současně) jediným dotazem,

výsledky vyhledávání obdržet v jednotném formátu,

výsledky musí nabízet odkazy na další relevantní služby = propojení systémů mezi sebou,

odkazy umožní např. napojení na služby:

dodávání elektronických kopií papírových dokumentů (e-mailem nebo přes web),

ověřené dostupnosti papírového dokumentu v knihovnách a vazby na meziknihovní výpůjční služby,
přímé odkazy na plný text dokumentu (celý text článku),
vyhledávání v encyklopediích a příručkách,
přesměrování vyhledávání do obecných internetových vyhledávačů pro doplnění,
systém nabídne uživatelské schránky, kam si budou moci uživatelé ukládat výsledky své práce,
klientská část systému nebude platformově závislá, aby ho mohli využívat všichni.

Systém tak bude schopen dodávat nejen sekundární informace (bibliografické informace), ale zejména vlastní primární informace, tj. plné texty článků a dokumentů, případně multimediální informace (snímky apod.).

Plné texty uživatel získá buď:

- přímo v systému, pokud bude plný text v elektronické formě k dispozici (okamžité doručení informace),
- prostřednictvím elektronického dodávání dokumentů jako elektronickou kopii (doručení informace do zhruba 24 hodin),
- prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby jako originální dokument.

Technologické prvky systému

Z povahy plánovaného užívání bude systém postaven jako řešení klient/server, kdy pro komunikaci s uživateli bude použita webová platforma (uživatelé budou používat obecný webový prohlížeč pro PC či PDA). Tím se požadavky na technologické prostředky koncových uživatelů sníží na minimum a zajistí se tak co nejširší, bezbariérový přístup pro všechny. Na straně serveru bude pracovat integrační vrstva, která bude integrovat heterogenní informační zdroje do jediného rozhraní pomocí univerzální sběrnice datových zdrojů. Vlastní informační zdroje nebudou fyzicky přítomny na integračním serveru, ale budou rozmístěny v kyberprostoru tak, jak přirozeně vznikají. Některé instituce, které již mají vlastní vyhovující AKS nebo jiné databázové systémy, budou zapojeny pomocí stávajících prostředků, ostatním organizacím bude nabídnut vybraný AKS, který umožní samostatný i konsorciální model fungování podle potřeby. V těchto systémech budou vznikat vlastní informační zdroje daných institucí (katalogy dokumentů, plné texty dokumentů, obrazové databáze apod.)

Pracoviště klienta

Uživatel bude moci využít libovolný klientský prohlížeč webového obsahu podporující platné webové standardy HTML/CSS (pracovní stanice PC, notebook, PDA, v budoucnu vyspělý mobil). Koncepce HTML/CSS umožňuje spolupráci se systémy, které odstraňují bariéry pro uživatele s poruchami zraku a s omezenými schopnostmi práce s polohovacím zařízením (myš, klávesnice). Pomocí tohoto rozhraní má uživatel přístup k výše definovaným službám.

Přenášený obsah bude v maximálně možné míře objemově nenáročný, aby mohl systém využít i uživatel připojený do internetového kyberprostoru s omezenou šířkou pásma (telefonní přípojka, GPRS, WiFi).

V úvodní fázi projektu v roce 2005 realizace může ověřit a pokrýt jen některé základní, ale za to klíčové integrační prvky. Pro další rozvoj je ale velmi důležité, aby byl projekt správně filozoficky postaven a aby jeho základní stavební prvky a filosofie výstavby mohly dobře sloužit i prudce se vyvíjejícím a měnícím technologiím, procesním přístupům a metodám, které celý obor ICT provází. Při výstavbě integrované sítě bude tedy nutno postupně koordinovaně v plodné a vzájemně výhodné spolupráci centra a krajů, jakož i jednotlivých institucí postupně a také i paralelně postupně definovat a řešit oblasti.

Následuje prostý výčet:

soubor produktů ICT, které uspokojují služby požadované klienty,

personál knihovních a informačních zařízení, který zajišťuje služby požadované uživateli a zatím nerealizované pomocí ICT,

profesionály, kteří se starají o chod a údržbu systému,

soustavu hardwarových platforem (serverů),

soustavu operačních systému,

soustavu softwarových aplikací, které realizují služby (aplikace a databáze),

soustavu komunikačních prostředků, které zajišťují výměnu dat mezi subjekty v systému,

síťovou infrastrukturu, která propojuje všechny subjekty zapojené do systému,

komunikační brány, kterými se klient propojuje se systémem (rozhraní),

komunikační vazby mimo systém českých knihoven.

Organizační a personální zabezpečení

Projektový tým

Tato skupina lidí se podílí přímo na plánování, organizování a realizaci systému. Navrhuje a definuje standardy, připravuje podklady pro výběrová řízení a jedná s potencionálními dodavateli systému. Předkládá pravidelně informační materiály Komisi pro přidělování finančního příspěvku ze státního rozpočtu zdravotnickým knihovnám poskytující veřejné informační služby ve zdravotnictví a dále materiály k rozhodnutí Řídící radě projektu. Po schválení rozhodnutí řídící radou koordinuje realizaci jednotlivých fází projektu.

Členové projektového týmu:

Ing. Vladimír Rous, náměstek ředitele IKEM pro informatiku a komunikace,

Mgr. Jan Pokorný, Ústav výpočetní techniky UK,

Ing. Miloš Hřebejk, vedoucí oddělení automatizace NLK.

Odbor vědy, vzdělávání a ošetřovatelství

Odbor VVO, který schvaluje, koriguje a kontroluje činnost projektového týmu. Má rozhodující

slovo při schvalování koncepce systému, vypsání výběrových řízení, kontrole jejich provádění a potvrzení jejich výsledků. Spolu s Komisi pro přidělování finančního příspěvku ze státního rozpočtu zdravotnickým knihovnám poskytující veřejné informační služby ve zdravotnictví schvaluje žádosti o finanční dotace ze státního rozpočtu, z jednotlivých krajů nebo od případných dalších partnerů projektu.

Podprogram č. 1.4

VYTVOŘIT INFRASTRUKTURU PRO KVALITNÍ VÝBĚR PRACOVNÍKŮ PRO PRACOVÍŠTĚ VISZ, SYSTÉM ODBORNÉ PŘÍPRAVY A CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Okruh 1: Specializované výukové programy (SVP)

1.1 Navrhnout **specializované výukové programy (SVP)** pro knihovníky poskytující specializované informační služby, zejména referenční služby v internetovém prostředí se zaměřením na rešeršní techniky. Výukové programy by měly podporovat schopnost absolventů specifikovat, implementovat a využívat relevantní informační systém a ICT pro podporu služeb při plnění specifických úkolů a cílů podle typu pracoviště a kategorie čtenářů. Dále prohloubit schopnosti absolventů v přípravě a realizaci projektových úkolů.

Okruh 2: Vzdělávání uživatelů odborných zdravotnických informací

2.1 Vytvořit modulární výukový program **vyhledávání odborných zdravotnických informací pro uživatele**. Modularita programu by měla umožňovat variabilitu výběru bloků podle stupně znalostí a účastníků kurzů. Program by měl být zaměřen na rozvoj schopností uživatele informace vyhledat a používat je při rozhodování, dále na schopnosti informace produkovat a zacházet s nimi za použití informačních technologií.

Výukové programy mohou být vytvářeny v prezenčních i distančních formách vzdělávání. Jejich společnou charakteristikou by měla být:

- mobilita navržených programů (možnost přebírání „vzdělávacích balíčků“),
- regionální přístupnost (nezávislost na místě konání programu),
- flexibilní školicí týmy (tvorba týmů lektorů),
- uživatelské určení cílové skupiny.